

Štuka: 1. oddiel vodných skautov Trenčín

V r. 1946 vznikla v rámci 1. oddielu vodcu Ivana Michalca družina vlkov, zložená z študentov trenčianskych škôl a učnov miestnych firiem. Takáto skladba umožnila vytvoriť veľmi aj technicky produktívnu skautskú jednotku, ktorej radcom sa stal študent trenčianskeho gymnázia Dušan Šínsky. Krátko po vojne vodcovia trenčianskych skautov Masaryk, Gasparík a Ripka získali priestriedky na stavbu trenčianskeho skautského domu pri lodenici KSTL na ich pozemku. Tam sa po vojne sústredila celá aktivita obnovovaného trenčianskeho skautingu, po zákaze ktorého v novembri 1938 prešla väčšina predvojnových skautov z tých, ktorí po rozpade ČSR v marci 1939 ešte ostali v meste. Stará lodenica vznikla ešte za Rak.-Uhorskej monarchie, mala teda bohatú tradíciu, zanechala tiež časť svojej vybavenosti, vrátane niekoľkých plavidiel - v takomto prostredí a podmienkach teda začala aj Šínskeho družina vlkov.

Vlci našli v prírode všetko čo umožnilo vytvárať základy skautskej činnosti. V Soblahovských horách, pod Ostrým vrchom si postavili zrubovú drevenú chatu, ktorú potom radi navštevovali nielen trenčianski skauti. Z takejto základne vyšla šnaha a nápad vytvoriť skautský vodácky oddiel. Ssmozrejme základňa - prístav mohla byť na lodenici pozemku KSTL, kde dovtedy boli ihriská volejbalu a tenisu. Tak hisgoria oddielu začínala. Chatu neskôr miakto zapálil.

1. oddiel vodných skautov Dušana Šínskeho začínala na jeseň 1946 prípravami na letnú sezónu v zložení okrem "kapitána" - vodcu odd. Jaroslav Maleček, Tibor Zaťovič, Milan Minárik, Vladimír Hronský, Alexander Sano/Labaška a Julo Zelezka. Oddiel sídlil v skautskej budove klubovni ktorej prízemnú časť upravili na sklad lodí. Bola na pozemku katastru KSTL, ktorý preto budovu "úradne" považoval za svoju, aj s právom užívať sklad lodí. Boli tam súkromné plavidlá od členov KSTL, ktoré klubu nepatrili. Skauti ich po dohode užívali. Až neskôr celú skautskú budovu prevzali do vlastníctva a po zákaze skautskej organizácie Slovenský Junák ju mohli dočasne užívať. Pred budovou postavili vysoký lodný stožiar na ktorom bola skautská, neskôr čs. štátna zástava. Tú žiadali vyselica s kubičinom stiahnuť.

Skautský oddiel sa neskôr v rokoch 1947-1949 rozšíril o ďalších členov, ktorí prešli k 1. odd. VS z iných oddielov: Štefan Hudec, Miloslav Uhliarik, Jan a Jaroslav Múčka, Štefan Androvič a Richard Weiss/Riki/, ktorý krátko po februári 1948 emigroval. Budova ostala skautom aj po zákaze organizácie Slovenský Junák tak, že majiteľ mal byť KSTL. Tak po februári 1948 zamietli prevzatie budovy skautov do vlastníctva SSM - Zväzu slovenskej mládeže. Nasledujúci rok však zrušili aj celý KSTL ktorého majetok si rozdelili iné šport. organizácie po znárodnení. Lodný stožiar odstránili. O likvidáciu majetku právnych nárokov sa postaral najatý komunistický právnik JUDr. Kubičina

Lode: Vodáci najprv mohli používať požičané lode rôznych typov, Qd. r. 1947 mal odd. VS k dispozícii zapožičané lode KSTL: Bola aj stará drevená veslica Drotár, ešte z čias Rak. Uhorska, vyradený starý dvojsedadlový drevený kajak Zuza, ten vodáci klubu KSTL darovali skautom a pánom #obežalom požičaný pogumovaný skladací kajak Letov. Okrem opravy Zuzy si skauti postavili drevenú pramicu Čukčo, ktorú v tom istom roku pri vysokom stave vody Vlado Hronský a Julo Zelezka rozliali tri kanoe na ručne vyrobenom tzv. kopyte, priamo na lodenici. Prevkúpilo to aj skúsených starých "Morských vlkov" z KSTL. Skautskí vodáci si viedli účty hospodár. výdavkov aj zázpisnicu - kromiku svojej činnosti. Vyrobili si tiež lodnú zástavu na plavidlá, so symbolom vodných skautov kotvou prelozenej skautskej lalíe. Ostale v úschove Jaroslava Malečka

Prvá družina vodných skautov vznikla koncom r. 1945, mala 4 členov

Rovnaký znak vodných skautov mali na rukách vytetovaný niektorí z tých, čo prežili pokus o útek do cudziny, nie však všetci. Osudy tých, ktorým uškodilo rádioaktívne žiarenie v Jáchymove, skrátilo životy. Prešli amnestiou po verdikte vyšetrovateľov a súdu, že pokus o útek bol len výsledok mladíckej dobrodružnej nerozvážnosti. Taký bol tiež posudok vyžiadaný od Bezpečnosti v Trenčíne.

Tibor Zaťovič mohol po návrate absolvovať v Prahe Inštitút telovýchovy a športu. Dostal certifikát inštruktora pre mládež a dorast vodného športu. Pomáhal aj vznikajúcemu vodáckemu odboru Zväzarmistov. Z armádnych prebytkov mu Zväzarm obstaral vyradený motorový útočný čln Kovács, čo bola obdoba pôvod. nemeckého Sturmbootu. Ten si sám upravil nástavbou kabíny. Užíval čln do konca života.

Po obnove skautingu na Slovensku už vodný oddiel v Trenčíne nevznikol, bývalí členovia pomáhali novým skautom obstarávať stanové podšady a iný materiál k táboreniu. Štefan Hudec-Liška, viedol celý rad táborov a iných akcií pre novú skautskú mládež. Ostatní ostali už len svedkovia toho, čo ako vodáci zažili.

Ešte za predvojnovú republiku boli každoročné vodácke závody Nemšová Trenčín. Absolvovali ich aj viacerí skauti, ako členovia vtedajšieho vodáckeho klubu KČST vedeného profesorom Hvižďalom z Obchodnej Akadémie v Trenčíne. Kola vtedy sídlila v Meštianskej škole gymnázia piaristov na Masarykovom námestí, školník syn Hamaj na jeseň 1945 vstúpil do skautingu a stal sa členom prvej 4 člennej skautskej družiny v Trenčíne. Od vodných skautov v Prahe vyžiadali príručky dostali

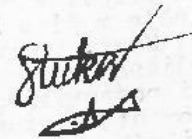
li spolu so skautskými námorníckymi čiapkami so stuhou JUNÁK. Tak obľebení nastúpili všetci ako vodácka družina v lete 1946 na veľký tábor trenčianskych skautov, na moravskej strane, vedený Perkom Gasparíkom pri Stitné nad Vlárí.

Šínskeho skauti vodáckeho oddielu na vlastnoručne vyrobených člnoch typu canoe absolvovali viaceré plavby z Nemšovej do Trenčína aj dole Váhom až po Nové Mesto n. V. v starom koryte rieky. Dve plavby až do Biešťan s nimi vykonali tiež predvojnoví skauti - vodáci Igor Kubo a Runci Masaryk, vtedy zborový vodca skautov v Trenčíne

Prvá povojnová skautská vodácka družina v Trenčíne mala Okrem radcu družiny Hamaja troch členov Jánošík, Minárik Jendrašák - všetko boli žiaci trenčianskych škôl. Po tábore na Morave v lete 1946 chceli počet členov zvýšiť, ale neodarilo sa. Výzvu k záujemcom síce dali, našli sa niekoľkí, ale všetci si to rozmysleli. Na konci leta 1947 už družina neexistovala. Jendrašák = skaut. meno Zolner

K histórii trenčianskych vodných skautov treba azda uviesť, že na začiatku dvadsiatych rokov trenčiansky profesor Frano Tiso podľa vzoru maďarských skautov ešte z čias monarchie vykonal so svojimi žiakmi zo škôly splav na pltiach z Liptova až do Trenčína. Chcel založiť vodácky oddiel, ale nenašiel pohopornie ani u vodáckeho klubu KČST, ktorí spravovali lodenicu. Prof. Tiso nakoniec od zámeru ustúpil a vzdal sa aj funkcie v trenč. skautingu.

(jeseň 2011)

ING. ARCH. ŠT. ANDROVIČ
CINTORÍNSKA 21
911 01 TRENČÍN
SLOVAKIA

Digitalizácia: Ing. Vojtech Brabenec - Uzlík, 52. klub oldskautov, Trenčín, 15.10.2012